

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA
STROSSMAYERA U OSIJEKU
GRADSKA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
OSIJEK, Europska avenija 24

Osijek, 10. siječnja 1994.god.
Broj: 10/93.

I Z V J E Š Ć E

Ö RADU

GRADSKE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE OSIJEK

u 1993. godini

Djelatnost Gradske i sveučilišne knjižnice u 1993. god. zasnivala se na Programu bibliotečno-informacijske djelatnosti Gradske i sveučilišne knjižnice za 1993. god.

Iako je na ostvarivanje planiranih programskih sadržaja i aktivnosti i u 1993. god. značajno utjecala ratna situacija, naročito njezine posljedice: ratne štete na objektu i opremi Knjižnice, kadrovski problemi i dr. može se na temelju ostvarenih rezultata djelovanja konstatirati da je Knjižnica u potpunosti ostvarila svoje planske obveze.

Naročiti uspjesi postignuti su na slijedećim područjima:

- ukupno je upisano gotovo 15.000 korisnika, te posuđeno preko 333.000 sv. različite bibliotečne građe, te su tako nadmašeni rezultati iz prijeratnog razdoblja;

- djelovanje za potrebe prognanika i izbjeglica;

- u potpunosti je oživljena kulturno-animatorska aktivnost Knjižnice: pokrenuta je Tribina utorkom, održano je niz promocija, velikih izložbi, prezentacija, susreta i sl. programa;

- kroz program uređenja i opremanja Austrijske čitaonice saniran je dio ratnih šteta;

- učinjeni su značajni pomaci na unapređivanju rada: kompjutorizacija djelovanja (nabavljena je nova oprem), početak uređenja studijske čitaonice i posudbenog odjela za odrasle, novi oblici rada i dr.;

- uređena je, opremljena i otvorena Igraonica i igroteka u Dječjem odjelu;

- preseljeno je područno odjeljenje IČ;

- ostavreni su mnogobrojni programi u sklopu manifestacije "Mjesec hrvatske knjige '93.";

- kadrovsko ekipiranje i dr.

Struktura po vidovima nabave:

NOVINE

ČASOPISI

- kupovina	9 nasl. u 2.013 prim. /	37 nasl. u 103 prim.
- poklon	3 nasl. u 8 prim. /	23 nasl. u 77 prim.
- razmjena	-	-
- OP RH	11 nasl. u 6.707 prim. /	335 nasl. u 3.788 prim.

UKUPNO 23 nasl. u 8.728 prim. / 385 nasl. u 3.968 prim.

1.2. Struktura naslova kupljenih knjiga

- za odrasle:

znanstvena lit.	176 naslova u	515 primjeraka
strana beletristika	42 naslova u	350 primjeraka
domaća beletristika	64 naslova u	544 primjerak

UKUPNO 282 naslova u 1.409 primjerka

- za djecu:

znanstvena lit.	23 naslova u	103 primjeraka
beletristika	80 naslova u	810 primjeraka

UKUPNO 103 naslova u 913 primjeraka

SVEUKUPNO 385 NASLOVA U 2.322 PRIMJERA

1.3. Ostvarena sredstva: Knjige i časopisi

(Odobrena i plaćena sredstva do 31. XII 1993. god.)

Ostatak sredstava iz 1992.	2.548.429
Proračun općine Osijek	28.200.000
Min.prosvjete i kulture Zagreb	17.222.000
Ostvareni rabat	18.137.714
N S B	<u>6.339.738</u>
	72.447.881

1.4 Utrošena sredstva:

Nabava knjiga	55.535.995
Nabava časopisa (domaći i strani)	<u>6.235.765</u>
	61.771.760

OSTATAK SREDSTAVA 10.676.121

2. OBRADA

2.1. Tehnička obrada građe:

- knjige	6.794 svezaka
- časopisi	3.788 brojeva
- novine	6.707 broja
- AV građa	.206 primjeraka

2.2. Kontinuiranje periodike:

- novine	6.707 broja
- časopisi	3.815 broja
Novi naslovi	. 56 naslova

2.3. Broj klasificiranih knjiga: 2.390 naslova

2.4. Broj katalogiziranih knjiga: 1.768 naslova

2.5. Broj rekatalogiziranih knjiga: 15 naslova

2.6. Zamjene knjiga: 219 naslova

2.7. CIP zapis 8 naslova

2.7. Broj inventariziranih knjiga: 6.147 svezaka

2.8. Broj evidentiranih knjiga u područnim odjeljenjima: 2.450 sveska

2.9. Broj uloženi katalognih listića:

- matični katalog	3.688 listića
- abecedni katalog	5.053 listića
- stručni katalog	3.942 listića
- mjesni katalog	581 listića
- naslovni katalog	2.816 listića

UKUPNO 16.080 listića

2.10. Otpis

Broj otpisane građe 2.441 svezaka

3. ZAŠTITA GRAĐE

Težište pri realizaciji programa zaštite je bilo na:

- preventivnoj primarnoj zaštiti građe obveznog primjerka R.Hrvatske;
- uvezu i popravku oštećene građe;
- uvez periodike i dr.

Na području zaštite urađeno je sljedeće:

- uvez knjiga	450 svezaka
- uvez novina	50 svezaka
- uvez građe OP RH	320 svezaka
- uvez Biltena prinova	120 svezaka
- popravak knjiga	230 sveska

4. REVIZIJA KNJIŽNOG FONDA

Nastavljeni su neophodni poslovi na dovršenju revizije iz 1991. god. : priprema građe za otpis, provođenje otpisa, selekcija i pripreme za uvez i popravak građe, sređivanje fondova i dr.

Proveden je otpis 2.441 sv. knjiga

Izvršena je revizija fonda gramofonskih ploča.

5. UPISI

PLANIRANO 9.500 KORISNIKA

U 1993. godini u Knjižnicu je ukupno bilo upisano **10.183 korisnika** sljedeće strukture:

5.1. individualni upisi:

- predškolska djeca i učenici OŠ	5.852
- učenici srednjih škola	3.393
- studenti	2.049
- ostali odrasli korisnici	2.687
UKUPNO	13.981

5.2. kolektivni upisi: 987

SVEUKUPNO 14.968

5.3. prognanici:

- djeca	1.324
- odrasli	2.159
UKUPNO	3.483

5.4. počasni članovi: 46

Visina upisnine se u 1993. godini usklađivala mjesečno odnosno tromjesečno u skladu s porastom troškova života. Od 1993. god. upisnina vrijedi godinu dana od dana upisa. Osobe s prognaničkim i izbjegličkim statusom upisivane su i nadalje besplatno.

Ukupnim brojem upisanih korisnika u 1993.god. Knjižnica je nadmašila predratne rezultate, no mora se naglasiti da struktura upisa još uvijek nezadovoljava, naročito u pogledu broja studenata, kao i kolektivnih upisa. Po brojnosti upisa i nadalje se kao značajna kategorija pojavljuju korisnici s prognaničkim statusom (23,3% ukupnih korisnika).

U 1993. god. Knjižnica je nastavila suradnju s Okružnim zatvorom Osijek u čijim je prostorima otvoren stacionar, no korisnici ovog fonda, pretežno štićenici zatvora nisu uključeni u ukupan broj korisnika Knjižnice.

6. POSUDBA GRAĐE

PLANIRANO: 228.400 JEDINICA

Ukupno je u 1993. god. u Knjižnici posuđeno 333.913 svezaka različite građe. Građa, posuđivana za korištenje izvan Knjižnice i u čitaonicama slijedeće je strukture:

6.1. <u>izvan Knjižnice:</u>	
- knjige	273.671
6.2. <u>u čitaonicama:</u>	
- knjige	36.992
- časopisi	6.962
- novine	12.872
- igračke	2.695
- ostala građa	.789
UKUPNO	60.310
6.3. <u>međubibliotečna posudba:</u>	22
SVEUKUPNO (6.1. - 6.3.)	333.913

Broj i struktura korisnika u čitaonicama je bio slijedeći:

- djeca predšk.uzrasta i učenici OŠ	4.270
- učenici srednjih škola	5.435
- studenti	4.193
- ostali korisnici	2.865
UKUPNO	16.763

6.4. igraonica:

Broj djece u igraonicama:	1.563
Broj posuđenih igračaka:	2.695

B. INFORMATIVNO-REFERALNA DJELATNOST

PLANIRANO 10.000 ST. INFORMACIJA
.750 ST. TEMA

U 1993. godini korisnicima je ukupno pruženo 23.867 stručnih informacija s različitih područja, te priređena literatura za 1.381 stručnu temu.

Informativno-referalnu djelatnost obavljali su bibliotekari informatori specijalizirani za određena stručna područja prirodnih, primijenjenih i društvenih znanosti, umjetnosti, te informatori usmjereni na pedagoško-animatorski rad s djecom.

S ciljem pravodobnog i ažurnog obavještavanja korisnika o prionovljenoj građi, naročito novim naslovima znanstvene i stručne literature posebna je pažnja poklonjena izradi biltena prionovljenih knjiga s područja znanosti, te su izdana 2 biltena:

Bilten prionov. knjiga - znanost VII. - XII. 1992. god.

Bilten prionov. knjiga - znanost I. - VI. 1993. god.

U sklopu otvaranja Igraonice i igroteke izrađen je i Bilten igračaka. god. I broj 1 1993.

U suradnji s HTV Radijskom postajom Osijek Knjižnica je redovno izrađivala prikaze novih knjiga.

C. KULTURNO ANIMATORSKA DJELATNOST

PLANIRANO 30 IZLOŽBI
80 SUSRETA
14 KNJIŽ. I DR. SUSR.

U okviru kulturno animatorske djelatnosti knjižnice ostvareno je 115 izložbi knjižne i dr. građe, 16 književnih susreta i predavanja, 145 susreta s djecom i niz drugih aktivnosti.

Obilježene su sve značajne obljetnice hrvatske i svjetske povijesti, kulture i umjetnosti. Kulturnim programima Knjižnica je nastojala promovirati sve oblike i mogućnosti svoje djelatnosti cjelokupnom građanstvu Osijeka i regije s ciljem aktivnog doprinošenja oživljavanju kulturnih zbivanja i kulturnog života u gradu.

1. Izložbe knjiga i druge građe:

Postavljeno je ukupno 115 izložbe.

Tematski izložbe su bile vezana uz

- obljetnice rođenja ili smrti istaknutih književnika, umjetnika, znanstvenika i sl. (Antun Šoljan - dobitnik Goranove nagrade, M. Polić - in memoriam, Vjekoslav Hengl - osječki gradonačelnik, Ivan Kušan - 60 god., Miroslav Krleža - 100 god. rođenja, Slavko Kolar - 30 god. smrti i dr.);
- prigodne povodom aktualnih zbivanja (Dani Sveučilišta, Školsko zvono miruje, Valentinovo i dr.);
- tematske (Budućnost pripada informatici, Unosan hobi, Kršćani na drugi način, Hrvatski književni barok i slavonska književnost 18. stoljeća, Kriminalistički roman, Životinje u književnosti za djecu, Zrakoplovi i dr.).

Posebno se ističu velike izložbe

- grafički listovi Dimitrija Popovića,
- grafički listovi Munira Vejzovića,
- Izložba austrijske knjige za djecu i mladež,
- izložba knjiga nakladnog zavoda "Znanje" Zagreb,
- Povijest Slovaka u Osijeku - slovačka društva
- Život i djelo dr. Vjekoslava Hengla - osječkog gradonačelnika

2. Predavanja, okrugli stol:

Održano je ukupno 18 predavanja, književnih večeri i predstavljanja knjiga, te 2 okrugla stola. Namjena ovih aktivnosti je bila istovjetna kao i kod izložbi, a teme odnosno predavači, autori, gosti su bili iz različitih oblasti. Dio programa (10 predavanja) realiziran je u sklopu Tribine utorkom. Tribina je programski usmjerena na općekulturne sadržaje, pitanja i probleme hrvatske kulture, povijesti, književnosti, jezika i dr.

Značajem se naročito izdvajaju slijedeća predavanja i promocije:

Tribina utorkom:

- Ratni zločini i abolicija
- Marketing u kulturi
- Sveučilište u Osijeku 1999.
- Osijek 1999.-urbanistički razvoj i tradicija
- Slavonski separatizam /Književna revija/

- "Plexus" hrvatskog izdavaštva
- Zašto strip?
- Cenzura u knjižnicama
- Slavonski književni jezik - Biblioteka Slavonica
- Predstavljanje HIT biblioteke
- Erasmus danas

Promocije knjiga:

- V. Cvrlje: Vatikanska diplomacija
- B. Barač: Slavonski hrast
- A. Milardović: Konzervativizam i neokonzervativizam
- Osječki ljetopisi

U ostvarivanju programa Knjižnica je ostvarila suradnju s izdavačkim poduzećima, Društvom hrvatskih književnika ogranak Osijek, Maticom hrvatskom i drugim kulturnim organizacijama i ustanovama.

3. Pedagoško-animatorski rad s djecom:

Pedagoško-animatorski rad s djecom se ispoljavao kroz različite sadržaje: pričanje i crtanje priča, posjeti vrtića i OŠ, satovi lektire, natjecanja u znanju, prikazi knjiga, okrugli stolovi, popularna predavanja i razgovori. Aktivnosti su se održavali u dvim dječjim odjelima, kao i u pojedinim osnovnim školama u sklopu suradnje Knjižnice i OŠ općine.

Ukupno je održano **136 susreta.**

4. Mjesec hrvatske knjige '93.

U sklopu Mjeseca hrvatske knjige '93. od 15. listopada do 15. studenog realiziran je zaseban program s nizom akcija, priredbi, predstavljanja knjiga i autora i dr.

Kao najznačajnije realizirani su slijedeći programi:

- Akcija "Otvaranje igraonice i igroteke"
- savjetovanje "Čitaonički i knjižnički pokret u Slavoniji u 19. i 20. st."
- izložba i okrugli stol "Uređenje i opremanje knjižnica"
- okrugli stol "kompjutorizacija knjižnične mreže u Hrvatskoj" s prezentacijom "Nove tehnologije u knjižnicama"
- predstavljanje knjiga: Dr T. Blažeković- B. Furlan : Knjižnica Osnovne

škole i T. Aparac - Gazivoda: Teorijske osnove knjižničke znanosti.

5. Dječji tjedan

U sklopu Dječjeg tjedna organizirani su posjeti djece iz vrtića i OŠ, te crtami i pričamo priču.

6. Otvaranje igraonice i igroteke

U sklopu programa Mjeseca knjige '93. započete su aktivnosti na otvaranju Igraonice i igroteke koje su završile svečanim otvorenjem 27. studenog.

U okviru akcije ostvareni su slijedeći programi:

- okrugli stol "Iskustva GISKO u radu s djecom predškolskog uzrasta"
- prezentacija igračaka iz programa DIDEA Zagreb
- izbor maskote,
- "Raspjevani tramvaj"
- Poklonimo igračku Knjižnici
- nabava i obrada igračaka, izrada Biltena igračaka i dr.

Program je realiziran sredstvima sponzora.

7. Dan grada Osijek

U sklopu obilježavanja Dana grada Osijeka - 2. prosinca Knjižnica je realizirala poseban program vezan uz spomen na nekadašnjeg gradonačelnika Dr V. Hengla:

- izložbe "Život i djelo dr Vjekoslava Hengla" u suradnji s Povijesnim arhivom i Muzejom Slavonije;
- predavanje o dr Vjekoslavu Henglu: - Život i djelo
 - Elektrifikacija Osijeka i dr Hengl
 - Gradska uprava u vrijeme dr Hengla
 - Društveni život obitelji Hengl
 - Gilmig

4. EDUKATIVNA DJELATNOST

Nastavljeno je s edukacijom i osposobljavanjem novoprimitljenih bibliotečnih djelatnika s područja regije.

Edukaciju su organizirali st. suradnici Regionalne matične službe, a

provodili su je voditelji pojedinih odjeljenja i službi knjižnice.

Dio edukacije se provodio individualno, a dio putem organiziranih aktiva bibliotečnih djelatnika pojedinih sredina.

Za školske knjižničare iz Osijeka organizirano je 10 Informativnih utoraka, čiji je sadržaj rada predstavljalo sve ono što doprinosi dobroj suradnji između Knjižnice i školskih knjižnica.

5. REGIONALNA MATIČNA SLUŽBA

Djelovanje Regionalne matične službe bilo je prilagođeno činjenicom da je najveći dio područja djelovanja Službe (Slavonija i Baranja) bio i još uvijek jeste u zoni neposrednih ratnih operacija ili je dio privremeno okupiranog teritorija RH (nekadašnje općine Beli Manastir i Vukovar, te dijelovi općina Osijek, Vinkovci, Nova Gradiška).

Težište djelovanja službe bilo je na sanaciji šteta i pokretanju aktivnosti na obnavljanju djelatnosti u sredinama u kojima su izvršena znatna razaranja, te nadzoru, unapređivanju i koordinaciji djelovanja.

Naročita pažnja je posvećena pružanju pomoći razorenim ili teško oštećenim narodnim knjižnicama: Vinkovci, Slavonski Brod, Ivanovac i dr. Izvršena je nabava knjiga za knjižnice na privremeno okupiranom području (Beli Manastir, Vukovar, Ilok).

Voditelj službe bio je suurednik publikacije "Libraries in war" koju je izdalo Hrvatsko bibliotekarsko društvo.

Osim navedenih aktivnosti izvršeni su i drugi redovni poslovi i zadaci službe:

5.1. Prikupljanje podataka i analiza stanja u knjižnicama Regije.

Prikupljeni su podaci o radu narodnih, školskih, visokoškolskih i drugih knjižnica s područja Slavonije i Baranje, te izrađeni godišnji izvještaji i druge analize za potrebe GISKO i Razvojne službe NSB Zagreb.

Izvršena je i analiza rada republičke matične službe za potrebe knjižnica mađarske narodnosti, čije je sjedište privremeno u GISKO, te izrađen izvještaj.

Prikupljeni su i obrađeni podaci za Vodič kroz knjižnice R.Hrvatske.

U sklopu natječaja Rep. fonda za kulturu izrađeni su prijedlozi za

financiranje nabave knjiga u narodnim knjižnicama Slavonije i Baranje, programi opremanja knjižnica, te programi kompjutorizacije knjižnica.

5.2. Stručni posjeti, uvidi i nadzor.

Izvršeni su stručni posjeti i pregledi narodnih knjižnica Đakova (izrađen prijedlog osamostaljivanja knjižnice), Našica (pitanja općinske mreže, opremanje dječjeg odjela), Nove Gradiške (ratne štete), D. Miholjca (problemi djelatnosti), Orahovice (program opremanja knjižnice i dr.), Sl. Brod (ratne štete), Vinkovci (pokretanje rada uništene knjižnice), Požega (otvaranje novouređenog odjela za djecu), P. Slatina, Valpovo i Belišće.

Izvršen je i pregled dijela školskih knjižnica općina Osijek, Đakovo, Donji Miholjac, Požega, Našice, te visokoškolskih knjižnica Sveučilišta J.J.Strossmayer u Osijeku.

5.3. Unapređivanje stručnog rada i pružanje st. pomoći.

Nastavljeno je s pružanjem stručne savjetodavne pomoći svim vrstama knjižnica, naročito u svezi kompjutorizacije knjižnica, opremanja i funkcionalnog uređenja, organizacije djelovanja.

5.4. Poticanje razvoja, organizacija i unapređivanje mreže knjižnica. Edukacijska djelatnost.

U suradnji s Knjižnicama grada Zagreba i Katedrom za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu održan je seminar "Kasifikacija i katalogizacija neknjižne građe"

U suradnji s NSB Zagreb održano je predavanje "Uloga bibliotekara informatora u suvremenoj knjižnici".

Održani su stručni aktivni u Županji, Đakovu, Našicama, Osijeku, Donjem Miholjcu.

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE

Stručno usavršavanje se odvijalo u vidu praćenja stručne literature, sudjelovanje na seminarima, savjetovanjima i sličnim stručnim skupovima ("Predškolsko dijete kao korisnik narodne knjižnice" - Novska, "Biblio-paket za

knjižnice OŠ - Ciciban" - Zagreb, "Profesionalizacija i obrazovanje" Osijek, "Uloka CIP-a i ISBD-a u izdavaštvu i knjižničarstvu" i dr.).

Dva djelatnika su nastavila dodiplomski studij iz bibliotekarstva; pet djelatnika je položilo stručni ispit

Nekoliko djelatnika su bili na individualnoj edukaciji u NSB Zagreb, Knjižnici Medveščak i dr. vezanoj uz nove programe GISKO.

Stručni djelatnici Knjižnice imali su saopćena na slijedećim skupovima:

- "Predškolsko dijete kao korisnik narodne knjižnice" - Novska,
- "Čitaonički i knjižnički pokret u Hrvatskoj u 19. i 20. st." - Pazin
- "Školska knjižnica - jučer, danas, sutra" - Zagreb
- "Mjesec knjige - da ili ne?" - Književni petak - Zagreb
- "Iskustva GISKO u radu s djecom predškolskog uzrasta" Osijek
- "Čitaonički pokret u Slavoniji u 19. i 20. st."

7. OSTALI POSLOVI

Djelatnost Knjižnice uključuje i obavljanje pravnih, fonancijsko-računovodstvenih i administrativno-tehničkih poslova, te poslove rukovođenja i razvoja Knjižnice.

Svi tekući poslovi su vođeni ažurno, te u skladu sa zakonom i drugim propisima, pri čemu je ostvarena uspješna suradnja s nasležnim ustanovama i službama od lokalnih do republičkih organa uprave.

U skladu s uredbama Vlade RH izrađen je i donešen novi Statut GISKO.

Usporedno s ovim poslovima vršeno je po odjeljenjima planiranje rada, izrađivani izvještaji o radu, vršena kontrola, te koordinacija izvršavanja poslova i zadataka u stručnom i upravno-organizacijskom smislu.

8. NOSIOCI PROGRAMA I FINANCIRANJE

Program je ostvarivalo 42 djelatnika slijedeće strukture: bibliotekari 14 (VSS), viši knjižničari 5 (VŠS), knjižničari 11 (SSS), bibliotečni manipulant 2 (NSS), ravnatelj v.d. 1 (VSS), tajnik-pravnik 1 (VSS), računovodstveno-administrativni radnici 2 (SSS), knjigoveža 1 (KV), te pomoćno osoblje 5.

Detaljni finansijski pokazatelji prilog su ovom izvješću.

 V.D. RAVNATELJA:

Dragutin Katalenac